

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۲۳

قاسم باز

ایا د افغانستان د اوسني غمیزی د حل لاره

د لوی جرگی په دایریدلو کی ده؟

که لویه جرگه دایره شی او پریکړی یی عملی نشی څه گټه به ملت ته ورسوی ؟
ایا د اساسی قانون جوړیدل ایا ته کورنی او بهرنی مشروعیت وربخښلی شی؟
دا هاغه سوالونه دی چی باید تر هر څه د مخه ورته علمی او منطقی ځوابونه وویل شی.
په کال ۲۰۰۲ میلادی کی د ناټو اتحاد د امریکا په مشری په افغانستان کی اساسی قانون جوړه او شل کاله دی قانون دوام وکړ. دا چی دا قانون څومره په حقیقی ډول پلی شو یا نشو مونږ ټولو ته معلوم او د سترگو مو پټ نه و . د بده بخته د هاغه وخت د اساسی قانون اکثره مواد نه تنها چی نه عملی کیده برعکس پر اکثره هدایاتو یی د حکومت د لوړ پوړه بریځو لخوا پښی ایښودل کیدی.
د مثال په ډول :
پدی قانون کی لیکل شوی وه چی:

- ۱- اساسی قانون د اسلامی شریعت مطابق دی ؟
اما په حقیقت کی په دی اساسی قانون کی د شریعت کلیمه صرف د خلکو د تیرایستلو لپاره ذکر شوی وه . ځکه ددی اساسی قانون ځنی مواد د شریعت اسلامی سره په ټکر کی وه.
  - ۲- ملی حاکمیت او استقلال د افغانستان په وگړو پوری مربوط دی ؟
حال دا، کوم استقلال او ملی حاکمیت؟ ځمکه او هوا د پردو پلاس کی وه .
  - ۳- انتخابات ازاد او شفاف چی د دیموکراسی اصلی رکن دی. اما بدبختانه ریس جمهور راته خارجیانو ټاکه .
  - ۴- د دولت لوړ پوړی مامورین باید د عالی تحصیلاتو خاوندان وی ، څومره وزیرانو او نورو لوړ پوړو مامورینو عالی تحصیلات درلوده ؟
- په لسهاو نور موارد هم وه چی په اساسی قانون کښی ذکر شوی وه ولی ټول تر پښو لاندی شوی وه هیچا پر ځان او بل چا نه تطبیق کول، صرف یواځی یوه ماده وه چی په اساسی قانون کی تسجیل شوی او پری عمل شوی و هاغه د افغانستان د حکومت او دولت مرکزیت چی د کابل ښار و شوی و، او بس.
نو که په ریښتیا ووايو د داسی اساسی قانون د درلودلو څخه چی عملی نشی نه درلودل یی بهتر وه .
زمونږ یو تعداد خط خوان وروڼه او خوبندی پدی ټینگار کوی وایی چی د ایا باید لویه جرگه راوبالی دا لویه جرگه اساسی قانون جوړ کړی ، نو که چیری بیا د دوی څخه پوښتنه وکړی او ورته و وایی چی تاسی له یوی خوا وایی چی ایا مشروعیت نلری چی لویه جرگه راوبالی او بیا اساسی قانون جوړ کړی نو که داسی وی بیا ولی تاسی د هغوی څخه د لوی جرگی او اساسی قانون د جوړیدو هیله او تمه لری ، ایا د یاده مو وتلی چی امریکایانو د دوحی په تړون کی ۷ ځایه په واضح ډول لیکلی دی چی « امریکا د طالبانو حرکت د دولت په نامه نه پیژنی . »
په اوسنی وخت کی چی افغانستان د لوی داخلی او خارجی مصیبت سره لاس او گریبان دی هر ورځ پنجابی استبلیشمننت د افغانستان مرکز پایتخت بمبارد کوی بی گناه خلک وژنی ، د بلی خوا زمونږ یو تعداد خود غرضه هموطنان د پاکستان د تبلیغاتو تر تاثیر لاندی راغلی دوی په شعوری او غیر شعوری ډول وایی چی ولی ایا د پاکستان سره دغری وهی. زه دی بریځو ته په ځغرده وایم که دغری و نه وهی ایا څه وکړی ؟ سناسی په نظر هر څه چی پاکستان غواری باید ورسره یی و منی ؟ ، نو که یی و منی بیا به همدا تاسی بریځی وایی چی (ببین طال ب نوکر پاکستان است). ختم

د پاڼو شمیره: له 1 تر 1